

Materiały dla nauczycieli
Odpowiedzi do zadań wraz z punktacją

Uwagi ogólne:

- Za prawidłowe rozwiązanie zadania rachunkowego inną metodą niż opisana w schemacie należy przyznać maksymalną liczbę punktów.
- W każdym zadaniu rachunkowym oddzielne punkty przyznawane są za metodę rozwiązywania i za wartość liczbową. W przypadku popełnienia przez ucznia błędu rachunkowego traci on wyłącznie punkty przyznawane za wartość liczbową.
- **Brak współczynników stechiometrycznych w równaniu (lub ich błędne dobranie) powoduje całkowitą utratę punktów**
- W przypadku pozostawienia przez ucznia dwóch odpowiedzi - poprawnej i błędnej nie należy przyznawać punktów.

Nr	Odpowiedź	Punktacja cząstkowa	Łącz- nie
I.1	A – (NH ₄) ₂ CO ₃	1	17
	B – NH ₄ HCO ₃	1	
	C – NH ₃ (96g – 79g=17g)	1	
	D – CO ₂	1	
	E – H ₂ O	1	
I.2	A – węglan amonu	1	
I.3	(NH ₄) ₂ CO ₃ → NH ₄ HCO ₃ + NH ₃	1	
I.4	M _{gazuG} = d _G · V _G = 1,34 g/dm ³ · 22,4dm ³ /mol M _{gazuG} = 30,02g/mol stąd gaz G to NO	0,5 (metoda)	17
		0,5 (wynik)	
		1	
I.6	$\text{N}^{\text{III}} - 5\text{e} \rightarrow \text{N}^{\text{II}} \qquad \text{O}^0 + 2\text{e} \rightarrow \text{O}^{\text{-II}}$ $4\text{NH}_3 + 5\text{O}_2 \xrightarrow{\text{kat}} 4\text{NO} + 6\text{H}_2\text{O} \text{ lub}$ $2\text{NH}_3 + 5/2\text{O}_2 \xrightarrow{\text{kat}} 2\text{NO} + 3\text{H}_2\text{O}$	1	17
		1	
I.7	Odczyn zasadowy	1	
II.1	Kolba 1 – K ₂ SO ₄	1	12
	Kolba 2 – K ₃ PO ₄	1	
	Kolba 3 – KCl	1	
	KCl – odczyn obojętny, barwa papierka żółta, sól nie hydrolizuje – kolba nr 1 lub nr 3		
	K ₂ SO ₄ – odczyn obojętny, barwa papierka żółta, sól nie hydrolizuje – kolba nr 1 lub nr 3		
	K ₃ PO ₄ – odczyn zasadowy, barwa papierka zielona, sól hydrolizuje – kolba nr 2		
	PO ₄ ³⁻ + 3H ₂ O = 3OH ⁻ + H ₃ PO ₄ (lub PO ₄ ³⁻ + 2H ₂ O = 2OH ⁻ + H ₂ PO ₄ ⁻ lub PO ₄ ³⁻ + H ₂ O = OH ⁻ + HPO ₄ ²⁻)	1	
	KCl + Ba(NO ₃) ₂ reakcja nie zachodzi	1	
Ba ²⁺ + SO ₄ ²⁻ = BaSO ₄ ↓	1		

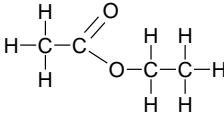
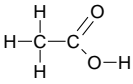
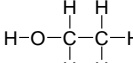
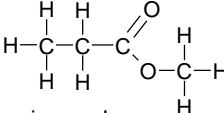
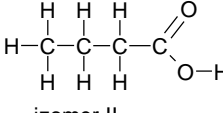
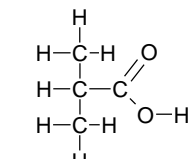
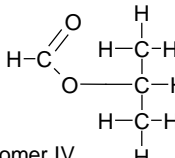
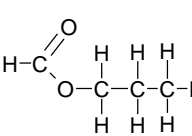
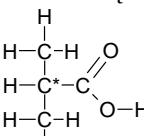
IV Małopolski Konkurs Chemiczny dla Gimnazjalistów
Etap III (wojewódzki) Rok szkolny 2005/2006

II.2	$C_{m^{+}} = \frac{0,1}{0,2} = 0,5m \text{ / d } \delta^3$ (0,5 za metodę + 0,5 za wynik)	1	
	$C_{m^{+}} = \frac{2 \cdot 0,1}{0,2} = 1,0m \text{ / d } \delta^3$ (1,0 za metodę + 0,5 za wynik)	1,5	
	$C_{m^{+}} = \frac{3 \cdot 0,1}{0,2} = 1,5m \text{ / d } \delta^3$ (1,0 za metodę + 0,5 za wynik)	1,5	
II.3	Zakładając zmieszanie objętości 1 dm^3 każdego z roztworów stężenie jonów potasu równe będzie: $C_{K^{+}} = \frac{0,5 + 1,0 + 1,5}{3} = 1,0m \text{ / d } \delta^3$	1,5 (metoda) 0,5 (wynik)	
III.1	1 – kwas siarkowy(VI)	1	
	2 – kwas azotowy(V)	1	
	3 – kwas solny	1	
III.2	Proces utleniania: $\text{Cu} - 2e \rightarrow \text{Cu}^{\text{II}}$	1	14
	Proces redukcji: $\text{S}^{\text{VI}} + 2e \rightarrow \text{S}^{\text{IV}}$	1	
	Utleniacz: $\text{H}_2\text{SO}_4, \text{SO}_4^{2-}$	1	
	Reduktor : Cu	1	
III.3	$\text{Cu}^0 - 2e \rightarrow \text{Cu}^{\text{II}}$	0,5	
	$\text{N}^{\text{V}} + e \rightarrow \text{N}^{\text{IV}}$	0,5	
III.4	$\text{Cu}^0 - 2e \rightarrow \text{Cu}^{\text{II}}$	0,5	
	$\text{N}^{\text{V}} + 3e \rightarrow \text{N}^{\text{II}}$	0,5	
	$3\text{Cu} + 8\text{HNO}_3 \rightarrow 3\text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + 2\text{NO} + 4\text{H}_2\text{O}$	1	
IV.1	0,1 mola – 7,7g 1 mol – M , masa molowa 77 g/mol nie zawiera metalu stąd – jon amonowy NH_4^+ – 18g stąd na resztę kwasu karboksylowego $77 - 18 = 59\text{g}$ – reszta kwasu etanowego sól – etanian amonu – $\text{CH}_3\text{COONH}_4$ lub $\text{NH}_4\text{CH}_2\text{COO}$	1	6
	$\text{CH}_3\text{COONH}_4 + \text{H}_2\text{O} = \text{CH}_3\text{COOH} + \text{NH}_3 \cdot \text{H}_2\text{O}$ $\text{CH}_3\text{COO}^- + \text{NH}_4^+ + \text{H}_2\text{O} = \text{CH}_3\text{COOH} + \text{NH}_3 \cdot \text{H}_2\text{O}$	1	
	$\text{CH}_3\text{COOH} + \text{NH}_3 \rightarrow \text{CH}_3\text{COONH}_4$ lub $\text{CH}_3\text{COOH} + \text{NH}_3 \cdot \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{CH}_3\text{COONH}_4 + \text{H}_2\text{O}$ lub innymi sposobami	1	
V.1	A – $\text{H}_2\text{C}=\text{CH}_2$	1	14
	B – CO	1	
	C – H_2O	1	
	D – $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COOH}$ – kwas propanowy	1 + 1	
V.2	Zanik (żółtej, pomarańczowej, brunatnej) lub odbarwienie wody	1	

IV Małopolski Konkurs Chemiczny dla Gimnazjalistów
Etap III (wojewódzki) Rok szkolny 2005/2006

V.5	$\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COOH} + 7/2\text{O}_2 \rightarrow 3\text{CO}_2 + 3\text{H}_2\text{O}$ Za obliczenie: masy 1 mola kwasu propanowego objętości 3,5 mola tlenu – 78,4 dm ³ 74 g - 78,4dm ³ 14,8 g – V stąd V= 15,68 dm ³ tlenu za inny, poprawny sposób obliczenia objętości tlenu należy przyznać	1 0,5 0,5 1,5 (metoda) 0,5 (wynik)	
V.6	$\text{C}_2\text{H}_4 + \text{HCl} \rightarrow \text{C}_2\text{H}_5\text{Cl}$ (lub z HBr albo HX)	1	
VI.1	A – etanian etylu, octan etylu C – kwas etanowy, kwas octowy D – etanol, alkohol etylowy	1 + 1 1 + 1 1 + 1	
VI.2	1. $\text{CH}_3\text{COOCH}_2\text{CH}_3 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{CH}_3\text{COOH} + \text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$ lub $\text{CH}_3\text{COOC}_2\text{H}_5 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{CH}_3\text{COOH} + \text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$	1	
VI.4	Izomery związku A: izomer I izomer II izomer III izomer IV izomer V	1 + 1 1 + 1 + 1	22
	izomer I: propanian metylu izomer II: kwas butanowy izomer III: kwas 2-metylopropanowy izomer IV: metanian 2-propylu lub metanian izopropylu izomer V: metanian 1-propylu lub metanian n-propylu dla izomerów IV i V należy uznać nazwę metanian propylu Należy uznać wzory strukturalne każdego innego poprawnego	1 1 1 1 1	
VI.6	trzeciorzędowy atom węgla występuje w izomerze III	0,5 + 0,5	
VI.7	Wiązanie kowalencyjne spolaryzowane lub atomowe spolaryzowane,	1	

Łącznie 85 pkt.